

Nyt fra BLF

Nr. 7

August 2022

I dette nummer:

Bestyrelsens indlæg	1
Ny hjemmeside	2
Høstfest	3
Planterådgivningen	4
Agrocura	4
Naturtjek	5
Økologirådgivningen	6
Rørhøgerede	6
ESG-Green Tool	7
Jord efterspørges	7
BLF er klar til at levere	8
Den skæve vinkel	10
Bornholm blomstrer	11
Store Kagedag	11
4H - Madskoler	12
LAG – Bornholm	12
Åbent Landbrug	14

Høsten i hus

v/ næstformand Lennart Westh

Det er nu en dejlig fornemmelse, når den sidste mark er høstet, og man kan se tilbage på en veloverstået høst. Vi har meget at være taknemmelige for, og jeg tror, vi alle har haft en stor og god høst. Afgrøderne har kunnet høstes tørre, og det er ikke uden betydning med de energipriser vi har. Desuden har det været dejligt med stabilt vejr i høstdagene, som gør arbejdet noget nemmere, ligesom man kan stoppe i rimelig tid om aftenen og fortsætte, hvor man slap næste dag. Vi har nok alle nogen, der fortjener en særlig tak for indsatsen i den seneste tid. Hvad enten det er familien, der har båret over med en fraværende partner/forælder, de dygtige medarbejdere på gården eller naboerne, der har måttet tolerere vores larm og traktorer på veje og marker.

Men nu, hvor høsten er veloverstået er vi også rigtig mange, der går og håber på noget regn. Det er virkelig tørt derude. Græsset vokser ikke mere og majsmarkerne kan også godt tænke sig en skylle regn. I skrivende stund er det sidste dag for at så efterafgrøder, og der er den sidste uges tid blevet sået rigtig meget raps og efterafgrøder, som også kunne have rigtig godt af vand til en god fremspiring for at sikre en bedre fremtid.

Fremtiden – tanker - spekulationer

Ligesom vores afgrøder skal gro i fremtiden, er der mange ting, vi som landmænd også skal overveje og kan spekulere på i forhold til fremtiden.

Går afgrødepriserne op eller ned, stiger mælkeprisen mere og hvor ender svineprisen henne? Desuden er der alle vores omkostninger at spekulere og tænke over. Rentenernes op- og nedture, energi, gødning, soja, ja alt, hvad vi køber til produktionen.

Så det kræver noget at være landmand. For udover at være dygtig til sit håndværk, så vi kan producere mælk, kød eller afgrøder at sælge, skal vi også være dygtige forretningsmænd. Vi bliver nødt til at have stor fokus på den del af

Fortsættes næste side

virksomheden/landbruget, der hedder indkøb og afsætning, da dette også er vigtige faktorer at fokusere på, nu og i fremtiden.

Hvordan gør man så det? Dengang jeg startede som selvstændig, for 20 år siden, da jeg købte Sandemandsgård, forsøgte jeg at afdække behovet for køb og salg. Jeg lavede mig et regneark med alle mine større indkøb, hvor jeg vurderede lavest tænkelige pris og højest tænkelige pris for en given vare, og hvad det så ville betyde på årsbasis for virksomheden. Derved fik jeg et overblik over, hvilke ting der var vigtigst at holde fokus på. Jeg må indrømme, at jeg ikke har været helt så struktureret på det punkt de sidste år, men mere har kørt lidt på rutinen. Indenfor det sidste år, har jeg dog haft skemaet fremme og tænkt, at det skal i aktion igen. Dermed ikke sagt, at alt rammes rigtigt selvom man bruger diverse redskaber, for at forsøge at spå om fremtiden. Selv sad jeg og tænkte på, at hvis jeg havde brugt arket til elprisen, havde det ikke virket. For et år siden var der nok ingen af os, der havde haft fantasi til at tro, at elpriserne kunne nå dette niveau.

Hvad vil jeg så med al den her snak? Mit formål er at opfordre til, at man skaber sig tid og plads i hverdagen til at tage stilling til vigtige emner. Tid til at reflektere over prioriteringer og retning for sin virksomhed. Giver vi ikke os selv disse pauser i arbejdslivet, hvor tankerne mere eller mindre struktureret kan løbe, kommer vi let bagud og bliver overhalet af virkeligheden. Nogle gange er refleksion godt i enerum, andre gange er det godt at trække på andres erfaringer og input, og her er vores fælles rådgivning nede på Kannikegaard gode til at være behjælpelige med at lægge en strategi.

Jeg har selv haft fat i min økonomirådgiver, så vi i fællesskab kan have mere fokus på indkøb og afsætning. Det der ligger i pipeline lige nu for Simblegård er, at vi skal have opdateret arket med vigtigste indkøb og afsætning, som så er planlagt til at blive diskuteret på et telefonmøde en gang i kvartalet med min økonomirådgiver.

Et vigtigt fokus omkring refleksionen er også, at man kan spekulere så meget over fremtiden, at man bliver helt nervøs, træt og måske udbrændt. Prøv at bruge tankerne til at tænke kreativt, så det bliver spændende, at tænke over i stedet.

Fremtiden kommer også til at byde på meget andet spændende end lige vores egen bedrift. Politisk sker der meget, og hvis vi skal tro medierne, kommer der snart et valg. Det er rigtig vigtigt for os, og selv om vi ikke alle er politikere, er det vigtigt, at vi deltager aktivt i debatten, der hvor vi færdes. Det er utrolig vigtigt, at vi har landmandskolleger, der er aktive politikere. Det skal vi andre huske at anerkende dem for, og støtte op omkring, for de gør en kæmpe indsats. Det kan vi gøre på mange måder, men en måde at starte på er, at anerkende dem for deres vigtige indsats. Giv dem et klap på skulderen, eller kommenter på noget de har sagt eller skrevet, for vi ved alle, at det giver lidt ekstra energi, når nogen bakker op om én.

Bornholms Landbrug & Fødevarer har fået ny hjemmeside

v/ Jakob Pindstrup von Cappeln

Som du måske har opdaget, har Bornholms Landbrug & Fødevarer fået ny hjemmeside. Den glæder vi os meget til at vise dig.

En del nye funktioner er kommet til og vi håber, at det vil gøre din brug af vores hjemmeside en smule nemmere.

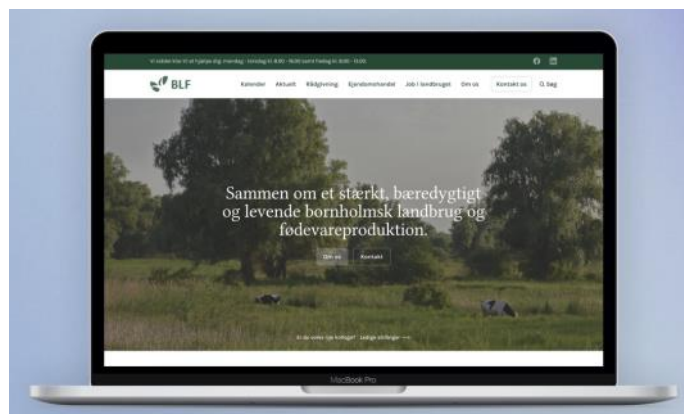
Ligesom på den tidligere hjemmeside, finder du nemt en oversigt over alle kommende begivenheder, hvad enten det drejer sig om arrangementer, ture, oplæg eller noget helt fjerde. Hvis en begivenhed kræver tilmelding, vil du fremadrettet kunne tilmelde dig direkte på siden.

Vi ligger løbende nye aktuelle nyheder op. Disse kan både omfatte ny lovgivning, oversigt over hvordan branchen udvikler sig, information om nye tiltag og en masse andet. Alt sammen under siden 'aktuelt'.

Du kan også finde dette medlemsblad 'Nyt fra BLF' i et online arkiv på hjemmesiden. Du kan læse det seneste års udgaver og du finder altid den nyeste udgave øverst.

Du kan som sædvanligt finde en liste over alle vores igangværende projekter. Under de enkelte projekter kan du finde dokumenter, oversigter og andet vigtigt, som knytter sig til projektet.

Meget er som det plejer og ser blot lidt anderledes ud. Vi håber, at du vil nyde den nye side og ligeså stille lære dens opbygning at kende. Skulle du mangle noget eller have ideer til forbedring, må du endelig kontakte Jakob Pindstrup von Cappeln på jap@blf.dk.

Lørdag den 5. november kl. 18 HØSTFEST 2022

Vi har fået høsten i hus og det vil vi gerne fejre med at invitere jer medlemmer og medarbejdere til årets høstfest.

Hvor

Nyvest Centeret
Kl. 18-01, dørene åbnes kl. 17.30.

Hvad koster det

Prisen er kr. 350 pr. person og det er inkl. middag, natmad, kaffe/te og musik/dans.

Festtale

Frederik Tolstrup står for aftenens festtale.

Musik

Rico Hansen underholder under middagen og senere på aftenen spiller han op til dans med band og sangerinden Ninna.

Baren

Der kan købes vin, vand, øl, shots og drinks til favorable priser. Mulighed for køb af drinkskort.

Tilmelding

Senest onsdag den 19. oktober til blf@blf.dk eller 5690 7800. Tilmelding er bindende.

Vi glæder os til at se jer til en festlig aften.

Med venlig hilsen
BLF

Bornholms Høstfest

v/ Thomas Bay Jensen

Kære alle

Når vi skriver den 5. november, datoen for årets bornholmske høstfest, så har høsten længe været i hus.

Høsten skal fejres med en fest med god mad, musik, dans og bare masser af hygge ved at deltage i Bornholms Høstfest i Nyvest Centeret.

I år er det BLF, der arrangerer årets bornholmske høstfest, hvor det tidligere har været en fest DLG har arrangeret, primært for DLG's kunder. Det er det ikke længere.

Nu er Bornholms Høstfest for alle. Så er du en del landbruget og fødevareproduktionen - som landmand, maskinhandler, medarbejdere på vores andelsselskaber, agrovirksomheder, fødevareproducenter mv., så er

du og din virksomhed en del af fællesskabet og dermed er årets høstfest lige noget for jer.

Kom og deltag og få en sjov og hyggelig aften den 5. november.

Se mere på vores nye hjemmeside og tilmeld jer, jo før jo bedre.

Vi ses og velkommen

Med festlig hilsen

Thomas

Planterådgivningen orienterer

v/ Lisbeth Exsteen

4 % ikke-produktive arealer i 2023

Ordførerne i forligskredsen bag Landbrugsaftalen mødtes onsdag i sidste uge for at beslutte, hvorvidt man i Danmark vil benytte muligheden for at udskyde kravet om mindst 4 % ikke-produktive arealer, så det ikke skulle gælde allerede fra 2023. Fødevareminister Rasmus Prehn havde anbefalet en udskydelse, men Radikale Venstre, SF og Enhedslisten stemte imod, og da en udsættelse af kravet krævede, at alle partier i forligskredsen var enige, bliver 4 %-kravet en realitet allerede fra 2023.

Kravet om mindst 4 pct. ikke-produktive elementer kan opfyldes med brak, markbræmmer, GLM-søer/fortidsminder, nye småbiotoper og eksisterende markkrat. Kom gerne ind forbi kontoret for at få en snak med din planterådgiver om, hvor de 4 % ikke-produktive arealer bedst placeres, og få din markplan for 2023 på plads.

3 meter bræmmer

Husk, at hvor der er i dag er krav om 2 meter bræmmer, vil der fra 1. januar 2023 være krav om 3 meter bræm-

mer. Derfor skal du allerede nu tage højde for, at den sidste meter ikke skal jordbearbejdes.

Forpagtningsafgift ved tidligere kvægtillæg

Som bekendt er betalingsrettighederne blevet afskaffet i forbindelse med, at den nye landbrugsreform træder i kraft. Dermed er det kvægtillæg, der i sin tid blev lagt på nogle af betalingsrettighederne, væk. Det skal du være opmærksom på, hvis du har en forpagtningsaftale, hvor du som følge af, at der har været betalingsrettigheder med kvægtillæg, har betalt en højere forpagtningsafgift, så I kan få justeret aftalen.

Indberetning af efterafgrøder

Husk at fristen for at indberette efterafgrøder og for at indberette tidligt sået vintersæd, der skal tælle som efterafgrøder, er den 10. september. Husk også, at hvis du ændrer i dine planlagte efterafgrøder, skal du kontakte din planteavlskonsulent, da der så skal ske en ny indberetning i Tast selv.

Vilde markeder – udnyt vores samarbejde med Agrocura

v/ Thomas Bay Jensen

Vi kan allerede nu med sikkerhed sige at 2022 kommer til at gå over i historiebøgerne – særligt for landbruget, der både har mærket til de positive og negative begivenheder, som bl.a. er afledt af historiske stigninger på afgrøder, tårnhøj inflation og stigende renter.

At verden er blevet mere uforudsigelig, er i den grad blevet mere tydelig i løbet af de første 8 måneder af 2022, og dermed er der også behov for specialiseret viden, når dette skal håndteres. Derfor er vi også meget glade for vores samarbejde med Fondsmæglerselskabet Agrocura A/S, der med deres store erfaring og viden er markedets mest kompetente analysehus.

Samarbejdet med Agrocura indgik vi i BLF tilbage i januar. For de af vores kunder, der i forvejen er abonnenter hos Agrocura, giver samarbejdet en række fordele – bl.a. rabat på Agrocuras arrangementer samt rabat til det årlige Økonomi- og råvaremøde på Kannikegaard. Derudover får alle abonnenter selvfølgelig adgang til Agrocuras nyhedsbreve og markedscommentarer på finans- og råvaremarkederne.

Har du endnu ikke tegnet et abonnement hos Agrocura vil vi opfordre dig til det – husk at der er mulighed for, at få abonnementet på prøve i den første måned. Vil du læse mere om Agrocuras forskellige abonnementer finder du al relevant information på www.agrocura.dk

Naturtjek – få mere natur på din ejendom

v/ Simon Munk

Hos Bornholms Landbrug & Fødevarer kan vi nu tilbyde et Naturtjek. Planterådgiver Simon Munk har uddannet sig til Naturtjek-rådgiver og er nu klar, til at udføre Naturtjek hos øens landmænd.

Et Naturtjek er et værktøj til landmænd og lodsejere, der ønsker at få synliggjort naturværdierne på deres ejendom og få en konkret plan til, hvordan man bevarer og udvikler naturen og styrker biodiversiteten på sin ejendom.

Naturtjekket er ofte en øjenåbner, da den synliggør naturværdierne og indsatsmulighederne på ejendommen. Der er mange muligheder for at tilgodese naturen, og selv små indsatser kan gøre en stor forskel, under de rette betingelser.

Med udgangspunkt i tilgængelige naturdata, besøg hos dig, gennemgang af din driftspraksis og fremtidsønsker udarbejder vi en Naturtjekplan med konkrete indsatser, der giver den største effekt for natur og biodiversitet, og som passer til dig og din bedrift.

Hvad får du ud af Naturtjek:

- Et besøg på ejendommen af en Naturtjek-rådgiver, som ud fra tilgængelige naturdata og en markvandring med dig vil gennemgå ejendommens naturværdier
- En skræddersyet Naturtjek-plan med oversigtskort, billeder og beskrivelser af naturværdierne hos dig, samt idéer til hvordan du kan forbedre naturen på din ejendom
- Et Naturtjek-skilt, som du kan hænge op på ejendommen

- Hvis du ønsker det, et udkast til en pressemeddelelse, som du kan lægge på din Facebookside, hjemmeside eller andre medier. Alt sammen noget, som viser, at du involverer dig aktivt i indsatsen for biodiversiteten på din ejendom.

Tabet af biodiversitet har stor bevågenhed i samfundet og landmænd vil allerede nu og helt sikkert i fremtiden opleve, at der stilles krav om at dokumentere deres indsatser for biodiversiteten på ejendomsniveau. Naturtjekket er et håndgribeligt bevis på, at du som landmand involverer dig aktivt i indsatsen for biodiversiteten på din ejendom. Du kan bruge dit Naturtjek som dokumentation for, at du gør noget for biodiversiteten og bæredygtighed, eksempelvis i din ESG-rapport.

Økologirådgivningen på Bornholm fremover

v/ Thomas Bay Jensen

De sidste efterhånden mange år har vi haft en samarbejdsaftale om økologirådgivning med VKST, hvor økologirådgiver Henning Hervik har stået for rådgivningen af vores bornholmske økologer. Det er et samarbejde, der har fungeret rigtig godt, og som vi har været og er meget glade for.

Da vi har været klar over, at Henning på et tidspunkt går på pension, har vi overvejet fremtiden for økologirådgivningen her på øen, og vi besluttede, at vi gerne selv vil varetage økologirådgivningen her i huset. Derfor har vi valgt at lade planterådgiver Jacob Dam Nielsen uddanne sig til økologirådgiver, og Jacob har gennem en længere periode fulgt Henning i hans rådgivning af de bornholmske kunder, med hen-

blik på helt at overtage økologirådgivningen, når Henning går på pension.

Derfor bliver det fremadrettet Jacob Dam Nielsen, de bornholmske økologer skal henvende sig til. Bornholms Landbrug & Fødevarer vil fortsat have en samarbejdsaf-

tale med VKST Økologi for at sikre, at Jacob har mulighed for sparring med og back up fra et team med bred faglig viden inden for økologi, så vi sikrer vores økologer den bedst mulige rådgivning. Endvidere trækker Henning Hervik sig ikke helt fra økologirådgivningen endnu, og Jacob vil fortsat have kontakt med Henning og have mulighed for at henvise opgaver til Henning.

Vi ser frem til opgaven med økologirådgivning og håber og tror på, at det kommer til at fungere rigtig godt med den lokale rådgivning.

Rørhøgerede i vinterrug

v/ Lars Wichmann, Stensebygård

Erfarne mejetærsker-piloter vil vide, at det er de særeste ting, man kan møde derude på marken når der høstes.

Langs kanterne er det mest skrald som cykler, hjulkapsler, bildæk, kasserede kuglegrille eller de obligatoriske forfløjne flamingokasser og presenninger. Vildtet ser vi også gerne tættere på end normalt når fasankyllinger, harer og vildkatte skyndsomst forføjer sig.

Men en rovfuglerede med halvstore dunede unger var alligevel ikke lige det, jeg havde forventet at møde midt ude i en mark med vinterrug.

Direkte adspurgt kunne folk med forstand på fugle heldigvis oplyse mig om, at det med al overvejende sandsynlighed er en Rørhøg.

En elegant rovfugl lidt større end en musvåge, som lægger sin rede direkte på jorden - og som længe har været anset for en forholdsvis sjælden ynglefugl i Danmark.

Den er i disse år i fremgang - ja faktisk i en sådan grad, at den er begyndt at yngle andre steder end i de rørsko-

ve den normalt foretrækker, og hvorfra den har sit navn. I det her tilfælde gik en mark med vinterrug åbenbart an - og når det kommer til stykket er rugmarken at se til, vel heller ikke så væsentlig forskellig fra en rørskov!

Kom i gang med din ESG-rapport med hjælp fra ESG-Green Tool

v/ Jesper Blem Kofoed

ESG er det nye sort i den finansielle sektor og fokuset bliver kørt videre over på deres kunder. Dette fokus rammer nu jer landmænd og I bliver bedt om at tage stilling til og fortælle om de tiltag, der bliver gjort på jeres bedrift. Dette er samtidig en gylden mulighed for at vise og fortælle vores omverden om alle de gode tiltag, der bliver gjort rundt om på bedrifterne.

SEGES har sammen med Forenet Kredit udviklet et Klimaværktøj "ESGreen Tool", som er et værktøj, der kan beregne bedriftens nuværende CO2 udledning, samt beregne den klimamæssige effekt af kommende tiltag og investeringer på bedriften.

I foråret lagde Kannikegaard hus til en af SEGES' første dage med uddannelse i det nye klimaværktøj "ESGreen TOOL". Dagen gik med oplæg og præsentation af værktøjet, og hvordan værktøjet skal benyttes, for at landmændene i fremtiden kan bevise effekten af deres tiltag.

Yderligere deltog Anette Schjelderup fra Nykredit, som fortalte om deres syn på ESG og den finansielle sektors generelle fokus på området.

På klimadagen var aktiviteten høj og spørgelysten stor fra de fremmødte landmænd, dette har efterfølgende fået meget ros fra SEGES, som synes det var en fornøjelse at opleve deltagernes engagement.

I BLF ønsker vi at holde fast i interessen og nysgerrigheden for ESG og klimaregnskab.

Derfor står klar vi til at assistere i udarbejdelsen af dit klimaregnskab, og du derved kan komme i gang med at udarbejde en ESG-rapport, da det forventes at blive et krav fra din finansielle partner i løbet af de kommende år.

Kontakt:
Simon Munk på tlf: 5690 7814 eller Jesper Blem Kofoed på tlf: 5690 7850, så laver vi en fælles aftale omkring udarbejdelse af dit klimaregnskab.

Jord efterspørges!

v/ Ingvar K. Olsen

Jeg har hyppigt henvendelser fra landmænd og kunder som efterspørger jord i deres nærområde – godt fordelt over det meste af øen.

Går du med tanker om salg af landbrugsejendom / landbrugsjord eller skov, - nu eller senere – kunne det bestemt være aktuelt at få en vurdering af mulighederne i det nuværende marked. Du er derfor meget velkommen til at kontakte mig for et uforpligtende møde og besøg, hvor vi drøfter mulighederne.

Vi rådgiver også gerne omkring de skattemæssige forhold ved et salg, herunder ejendomsavanceopgørelse og generel skattemæssig optimering samt provenuberegning m.v.

Lad mig høre fra dig!

Ejendomsrådgiver

Ingvar K. Olsen

Tlf. 5690 7844

mail: iko@blf.dk

1-2-3 SÆT I GANG!

Kom godt i gang med ESGreen Tool

Kontakt Simon Joakim Munk eller Jesper Blem Kofoed hos Bornholms Landbrug & Fødevarer for mere information.

Erfagruppe planteavl

Har du overvejet at deltage i en af vores erfagrupeer inden for planteavl?

Erfagrupeerne stiller skarpt på aktuelle emner i marken og giver mulighed for erfaringsudveksling.

Hør om mulighederne:
Jacob Dam Nielsen,
tlf. 5690 7818
eller
Ole Harild tlf. 5690 7810

Styr på ansættelseskontrakten?

Hos Bornholms Landbrug & Fødevarer hjælper vi gerne dig, som arbejdsgiver med at få styr på ansættelseskontrakten eller andre ansættelsesretslige forhold for dine medarbejdere.

Kontakt Karen Brandt
på tlf. 5690 7856
eller mail: kb@blf.dk

Tinglysning

Husk at Bornholms Landbrug & Fødevarer udarbejder tinglysning af skøder i forbindelse med køb og salg af alle former for fast ejendom, herunder også hus / sommerhus og lejlighed.

Ring for mere info hos:
Anette på tlf. 5690 7845
eller Ingvar
tlf. 5690 7844

Det sker hos Bornholms Landbrug & Fødevarer

- 13. september PRRS møde
- 18. september Åbent Landbrug
- 5. november Høstfest

Se vores hjemmeside www.blf.dk for mere info og flere aktiviteter.

Bornholms Landbrug & Fødevarer

Erfagrunder for de unge i landbruget

Som ung i landbruget kan man deltage i følgende erfagrunder:

- Svineerfagruppe for søer og slagtesvin,
- Kvæg erfagruppe
- Planteavl unge selvstændige
- Planteavl unge medarbejdere

Hvis du vil høre mere omkring erfagrunderne, så kontakt:

Christian Møller Holm,
mail: cmh@blf.dk eller telefon 2843 7330
eller

Lene Møller,
mail: lm@blf.dk eller telefon 5690 7823

Info om møder på Facebook

Du finder information om afholdelse af møder mv. på siden "ung i landbruget/young farmers Bornholm"

Ønsker DU at annoncere i Nyt fra BLF

Du har, som medlem af Bornholms Landbrug & Fødevarer, mulighed for at indrykke annoncer i vores medlemsblad "Nyt fra BLF".

Medlemsbladet udsendes på mail til ca. 650 medlemmer i slutningen af hver måned, bortset fra juli hvor bladet holder sommerferie.

Annoncer kan komme med enten integreret i bladet eller som "indstik".

Kontakt Karen Brandt for at høre nærmere om mulighederne og priser for at annoncere. Tlf. 5690 7856 eller mail: kb@blf.dk

Bornholms Landbrug & Fødevarer

støtter
Tilflytterservice
Bornholm

Medlemsfordele

Husk at du som aktivt medlem eller virksomhedsmedlem af Landbrug & Fødevarer har adgang til en lang række medlemsfordele.

Og det kan godt betale sig at bruge de kontante medlemsfordele, som giver besparelser på lidt af hvert; til virksomheden, til hovedet, til fritiden og for det meste også til virksomhedsejerens ægtefælle/samlever og ansatte.

Der kommer løbende nye tilbud og du kan se dem alle her: www.lf.dk/medlemsfordele

Den skæve vinkel - Terningerne er kastet

v/ Henry Jespersen

Jeg må nok plukke en høne med formanden på et tidspunkt. Han udtalte, at vi bilister må leve med, at der er traktorer, mejetærskere og vogne på vejene. Og at de har retten til at sinke trafikken. Det måtte vi da kunne forstå. I øvrigt går det over, lige så snart høsten er overstået.

Ja, ja hr formand. Der er altså langt fra Koldekilde til Aakirkeby i min morgenmylder trafik bag en vogn, når der er enten 2 streger på vejen eller modkørende traktor og vogn i den anden bane.

På sådan en langsom morgen funderede jeg lidt over - hvad kører de rundt med? Har det virkelig så stor værdi, så formanden sanktionerer langsom kørsel på de bornholmske veje? Forsinker os i at komme rettidigt på arbejde. Presser os ned i kadence.

Jeg gjorde regnestykket med årets høst. I runde tal er der 15.000 ha hvede, 5.000 ha med vinterbyg og vårbyg, 3.000 ha med vinterraps, 2.000 ha med græsfrø. Hvad kunne sådan en størrelse monstro være værd?

Med dagens eller årets priser bliver det omkring 425 mio kr.

Regner jeg dertil værdien af græs og majs til kørerne, er vi tæt på ½ mia kr i værdi for hele den bornholmske høst og grovfoderavl.

Det svarer nogenlunde til årsomsætningen hos JENSEN Bornholm. Så på toplinjen repræsenterer høsten med årets priser lige så stor værdi som toplinjen hos JENSEN.

Det giver lidt mere mening nu, med at skulle køre langsomt bag en kornvogn. For vi kender alle betydningen af JENSEN på Bornholm. Høsten er altså i samme kaliber. Respekt for indtjeningen.

En lille opgave

Jeg giver her en lille opgave til dig. Forestil dig, at alle de der kornvogne kørte det samme sted hen og læsede det af i en bunke – eller rettere i en terning. Hvor stor ville denne terning så blive?

Jeg baserer opgaven på kornet fra 15.000 ha hvede og fra 5.000 ha vinterbyg og vårbyg. Altså i alt fra 20.000 ha.

Hvor stor vil denne terning blive?

Svaret gives som terningens størrelse målt i meter.

En guld-opgave

Tillægsspørgsmålet lyder: Hvis man tager verdens samlede kendte beholdninger af guld – inkl. det som du har på tænderne – og placerede alt det guld i en terning. Ville denne terning så kunne ligge inden i den bornholmske kornterning?

Svaret må gerne begrundes eller suppleres med guldterningens størrelse.

Som dommere i de 2 opgaver får jeg hjælp af ESGreen tool rådgiverne Simon Munk og Jesper Blem Kofoed.

Der er produktpræmie til hver opgave.

Har du et svar, kan du sende det til Jesper, mail: jbk@blf.dk inden den 15. september.

Fugato A/S udfører alle typer skovopgaver på Bornholm

- Vi har selv skov-maskinerne, og dygtige professionelle medarbejdere.
- Vi arbejder med bæredygtige løsninger for dig og din ejendom.
- Vores erfarne skovfoged kan rådgive dig, til den bedste løsning for dig.
- Det kunne være: Skovning & udkørsel af tømmer, løvtræ og træ til flis.
- Alt i plantninger, salg af planter, samt salg af dit nåletræ, løvtræ samt flis.
- Pasningsaftale af skov, tilbydes. Vi løser alle opgaver i skoven.

Kontakt Skovfoged Kim Steen på 56440102 eller Kim@fugato.dk

Fugato A/S
Dit lokale valg

Bornholm blomstrer igen i år

v/ Simon Munk

Sommerfugle og bier flyver ivrigt fra blomst til blomst og sammen med svirrefluer, græshopper, biller og mange andre insekter myldrer blomsterarealerne af liv.

Her i 2022 har 33 landmænd og andre lodsejere udsået i alt 7,5 ha med blomster i kampagnen #Bornholmblostrer til glæde for især de pollen- og nektarsøgende insekter, og kampagnen må betegnes som en succes.

Blomstringen er i fuld gang, nogle planter er helt afblomstret og andre er først lige startet, hvilket insekterne nyder godt af. Ved en hurtig tur rundt i blomstermarken, hos en af de deltagende landmænd, blev der bl.a. fundet en række forskellige sommerfugle såsom kålsommerfugl, græsrandoje, alm. blåfugl, dagpåfugleøje, citronsommerfugl, nældens takvinge, tidselsommerfugl og kejserkåbe.

Udover insekterne afslører dyreveksler og afsat lort på arealerne, at større dyr som harer og rådyr også har glæde af blomsterarealerne.

Placeringen af blomsterarealerne har betydning for insekterne. Den umiddelbare vurdering fra turen rundt i nogle af blomsterarealerne er, at de større blomsterarealer, der er placeret tæt på eksisterende natur og markkrat indeholdt langt flere insekter end de smalle blomsterstriber, der ligger mere isoleret mellem den dyrkede mark og vejen.

Marker og striber med udsåede blomster stopper ikke i sig selv tabet af biodiversitet, men synliggør dog, at der gøres en aktiv indsats for at reducere tabet, og at dette er en fælles opgave, som det bornholmske landbrug tager aktivt del i.

Ret&Råd

ADVOKATER

v/advokatfirmaet Paldan

Nexø Sdr. Hammer 2, 1.	56 49 11 40
Rønne St. Torv 11, 1.	56 91 11 40
bornholm@ret-raad.dk	www.ret-raad.dk

Kontakt advokatsekretær Hanne Sassersen
eller advokat Peter Paldan Sørensen

Velkommen til Store Kagedag

i Det Levende Køkken
søndag d. 11. september kl. 14.00

Glæd jer til et overdådigt kagebord, som vi for 9. gang løfter teltdugen for. Masser af lækker hjemmebag - bagt af mennesker med hjertet på det rette sted - dertil kaffe & the ad libitum.

Vi glæder os til at se jer, og tag endelig både familien og naboen med.

Vi ses på Løvsangervej i Østermarie.

3 dage med Madskoler

i efterårsferien 2022

Velkommen til Madskolers lillesøster: 3 dage med Madskoler

Børn i alderen 7-12 år er hjertelig velkomne, på de fire steder på øen, hvor der afholdes '3 dage med Madskoler' i uge 42:

Man. d. 17.10, tirs. d. 18.10 & ons. d. 19.10 - alle dage fra kl. **9.00-15.00**

- * **Det Levende Køkken i Østermarie**
- * **Paradisbakkeskolen i Nexø**
- * **Søndermarksskolen i Rønne &**
- * **Åvangskolen i Rønne**

Konceptet læner sig op ad Madskoler, der har fokus på at give børn sjove, lærerige og aktiverende oplevelser med mad. Fokus er mad, madlavning og madglæde - og masser af hygge samt socialt samvær.

Tre temadage

Vi har igen lavet tre temadage, så madprogrammet til efterårsferiens kulinariske oplevelse har fokus på en ny fødevarer hver dag.

Valget er faldet på bælgfrugter, æg og kål.

Vi kan sagtens bruge flere frivillige instruktører, så vil du være, med til at gøre en forskel, så ring endelig til 4H Kontoret.

Tilmelding foregår som altid på www.madskoler.dk, og deltagerprisen er 370 kr. Har dit barn været på Madskole i sommerferien er prisen 170 kr.

Der åbnes for tilmelding d. 14. september.

Yderlige info hos Sussie på 4H Kontoret tlf. 2485 4903

Landbrugets innovationscenter - LAG-Bornholm har rundet en milepæl

v/ LAG-Koordinator Klaus H. Petersen og Hans Jørgen Jensen

For 30 år siden lagde det daværende Bornholms Amt sammen med Ærø og Samsø hovedgrundstenen til LAG-Bornholm, med etablering af Landbrugets Udviklings- og InnovationsCenter (LUIC) på Kannikegaard. Flere landmænd på Bornholm har gennem årene været involveret i skøre og skæve forretningsideer, såsom produktion af gedekød, strudsekød, Kirsebær og linolie. Men enkelte projekter blev trods alt levedygtige.

LAG-Bornholm – sætter noget i gang

Etableringen af LUIC i 1992, med Henrik Lehmann Andersen som leder, blev på ganske få år en væsentlig brik i det bornholmske erhvervsfremmesystem. Henrik

var en initiativrig person, der formåede at begå sig såvel i stalden som på de bonede gulve. Udviklingen indenfor nicheproduktion, landboturisme og etablering af netværket for primitive lejrpladser skete i de år, - og de første tiltag for et mangeårigt samarbejde mellem Bornholm og Sydøstre Skåne blev grundlagt. Arbejdet var så omfangsrigt at Henrik fik ansat en medarbejder Inken Thaysen – uddannet hortonom (havebrug og frugtavl). Henrik er i dag direktør for Nordeafonden, så LUIC blev springbrættet til noget større både for ham og for Bornholm.

Samarbejdet udvides med svenskerne og etablerer Regional Madkultur

Pr. 1. april 1995 blev Hans Jørgen Jensen ansat som afløser efter Henrik A., der havde søgt nye veje. Kort efter Hans Jørgens tiltræden blev det første store initiativ søsat. Henrik havde efterladt en bevilling fra Nordisk Ministerråd på 200.000 kr., der skulle gå til at udvikle et grænseregionalt samarbejde mellem Bornholm og Sydøstre Skåne - SØSK, indenfor landdistriktsudvikling. Begge områder var - og er - udprægede landbrugs- og turismeområder, - men indtil da havde der ikke været nogen nævneværdig samtænkning mellem de to brancher. Det førte til begrebet Regional Madkultur. Parallelt på Bornholm og i SØSK blev der samlet viden og udviklet historiefortælling omkring de lokalt producere fødevarer og madkulturen. Restauranterne begyndte at tilbyde egnsretter og de første reoler med bornholmske fødevarer i dagligvarehandlen så dagens lys (Bornros blev født). Et arbejde der i alle årene siden, har været fulgt op af de efterfølgende LAG'er.

Der tændes lys i fyrtårnene

Fra år 2000 og frem har LAG-organisationen været et rent lokalt anliggende – parallelt med ca. 3.000 andre LAG'er i EU. Udviklingsstrategien blev til i et samarbejde/partnerskab mellem daværende Bornholms Amt, de 5 kommuner, samt øens øvrige erhvervsfremmeaktører og Bornholms Borgerforenings Samvirke. Da bevillingerne var begrænsede, og da LEADER stadig var at betragte som et demonstrationsprogram, enedes man i partnerskabet om, at indsatsen fremover skulle fokusere på 3 temaer – også kaldet "fyrtårne". De 3 temaer var "Udvikling af lokale fødevarer", Udvikling af kunsthåndværk" og "Udvikling af virksomhedsnetværk".

Fortsat fokus på fyrtårnsstrategien

I 2015 skete der en kovending. LAG-ordningen var flyttet fra det tidligere Ministerium for By-, Bolig og Landdistrikter over i Erhvervsministeriet. Det betød, at der kom ekstra meget fokus på etablering af arbejdspladser, og LAG'erne blev afkrævet dokumentation for, at de anvendte tilskud ville betyde etablering af flere arbejdspladser. Der var stadig plads til også at støtte rammevilkår og højnet livskvalitet, - dog ønskede man at min. 2/3 af tilskudsrammen skulle anvendes til direkte virksomhedsudvikling. LAG-Bornholm valgte at fastholde sin "fyrtårns-tilgang". Tema'erne blev omskrevet jf. tidens ånd, og kom i den nye strategi til at omhandle udvikling indenfor Bioøkonomi, udvikling indenfor Oplevelsesøkonomi, samt udvikling af sociale mødesteder, samt styrkelse af den Lokale identitet.

Disse fyrtårne står i dag som fysiske vartegn rundt på Bornholm med Grønbechs gård i vest, Madkulturhuset – Gaarden i nord og Møbefabrikken i øst. Hertil kommer en underskov af virksomheder og frivillige foreninger, som LAG-Bornholm gennem årene har støttet med udviklingsmidler fra EU-kassen. Alle med det til fælles, at de understøtter øens "fyrtårne".

Fremtiden

LAG-Bornholm skal i løbet af efteråret udarbejde en ny udviklingsstrategi for Bornholm, hvor landbruget og alle

med postadresse på Bornholm har mulighed for at bidrage.

Første workshop for lokale organisationer og erhvervsliv afholdes tirsdag den 13. september kl. 10-13 på Møbefabrikken i Nexø. Første borgermøde er pt. planlagt til 29. september.

Hold øje med Facebook for LAG-Bornholm og mød op!

Tilmeld dig gerne til LAG-koordinator Klaus H. Petersen på tlf/sms. 2420 8402.

3 koordinatore for LAG-Bornholm igennem 30 år

Tv. Afgående koordinator for LAG-Bornholm Hans Jørgen Jensen. Ansat fra 1995 - 2021

Midten Henrik Lehman Andersen, der var med fra starten. Ansat fra 1992-1995

Th. Nuværende koordinator for LAG-Bornholm Klaus H. Petersen. Ansat fra 2022

Fakta

Landbrugsstøtten i DK havde i perioden 2016-2018 en ramme på 3,9 milliarder kr., heraf var 90,3 mio. kr øremærket til udvikling af Landdistrikterne, hvilket svarer til 2,3 %.

LAG-Bornholm har i perioden 2015-2021 uddelt 14,5 mio. kr. i tilsagn fordelt på 88 projekter.

Analyselal fra CRT 2022 viser følgende for LAG-indsatsen på Bornholm;

80 % af tilsagnene er anvendt til jobskabende aktiviteter, med en effekt på 200 nye eller bibeholdt job, svarende til ca. 72.000 kr. i LAG-midler pr. skabt/bibeholdt job.

20 % af tilsagnene er anvendt til almennyttige formål.

BORNHOLMS
LANDBRUG &
FØDEVARER
RØNNEVEJ 1
3720 AAKIRKEBY

TLF. 5690 7800

Kom til Åbent Landbrug Søndag den 18. september

Kl. 10-16

Søndregård

Buldregårdsvej 7, Nyker, 3700 Rønne

Så er Åbent Landbrug tilbage i sin vante form, og 3. søndag i september slår Kristina og Hans Peter Sonne stald dørene op på Søndregård, så interesserede bornholmere kan få et kig indenfor.

Kristina og Hans Peter har drevet griseproduktion på Søndregård siden 1997, og da Bornholmergrisen i 2008 blev lanceret som resultat af et samarbejde mellem Danish Crown og Coop, valgte Kristina og Hans Peter at omlægge til Bornholmergrisproduktion.

Der er 600 søer på gården og en årlig produktion af 20.000 smågrise. Udover griseproduktionen driver parret sammen med deres medarbejdere planteavl på 237 ha, hvor afgrøderne primært udgøres af korn, raps og frøgræs.

Læs mere på www.aabentlandbrug.dk

